

ANALIZA GOTOWOŚCI POLSKICH CZASOPISM NA PLAN S

EMANUEL KULCZYCKI

PRZEMYSŁAW KORYTKOWSKI

KWIECIEŃ 2020

Publikacja finansowana jest w ramach projektu „Badanie wzorców doskonałości w nauce i sztuce” w ramach programu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego pod nazwą „DIALOG” w latach 2017-2020.

STRONA PROJEKTU

<http://excellence-project.zut.edu.pl>

JAK CYTOWAĆ RAPORT

Kulczycki, E., Korytkowski, P. (2020). Analiza gotowości polskich czasopism na Plan S. DOI: 10.6084/m9.figshare.12005475

SPIS TREŚCI

1. Wstęp	4
2. Plan S	5
3. Zakres analizy	7
4. Czasopisma spełniające Wymaganie 1.1.1.a	12
5. Czasopisma spełniające Wymaganie 1.1.1.c	13
6. Czasopisma spełniające Wymaganie 1.1.1.d	18
7. Czasopisma spełniające Wymaganie 1.1.2.a	20
8. Czasopisma spełniające Wymaganie 1.1.2.b	22
9. Czasopisma spełniające Wymaganie 1.1.3.a	23
10. Czasopisma spełniające Wymaganie 1.1.3.b	25
11. Czasopisma spełniające Wymaganie 1.1.3.e	26
12. Czasopisma spełniające Wymaganie 1.1.3.g	27
13. Czasopisma spełniające Wymaganie 1.2.a	28

WSTĘP

Celem raportu jest prezentacja informacji o standardach wydawniczych polskich czasopism naukowych w kontekście spełniania wymagań i rekomendacji Planu S, czyli europejskiej inicjatywy transformowania rynku wydawniczego w stronę modelu otwartego dostępu (www.coalition-s.org).

Przedmiotem analiz są polskie czasopisma naukowe, czyli takie, które są wydawane w Polsce, tzn. wydawca lub redakcja ma siedzibę w Polsce. Dane do raportu o wszystkich czasopismach oraz ich praktykach wydawniczych zbierane były na koniec 2019 roku przez zespół bibliotekarzy akademickich kierowany przez dr Anetę Drabek, w składzie: Anna Chłopek, Anna Hapeta, Agnieszka Komander, Mariusz Tomaszewski.

Raport opiera się na następujących danych:

1. Informacjach prezentowanych na stronach internetowych czasopism naukowych.
2. Krajowych i międzynarodowych bazach danych:
 - Arianta – Naukowe i Branżowe Polskie Czasopisma Elektroniczne (<http://ariantapl.pl>),
 - BazEkon (<http://bazekon.icm.edu.pl>),
 - BazTech (<http://baztech.icm.edu.pl>),
 - CEEOL – Central and Eastern European Online Library (<https://www.ceeol.com>),
 - CEJSH – The Central European Journal of Social Sciences and Humanities (<http://cejsh.icm.edu.pl>),
 - CLOCKSS – Controlled Lots of Copies Keep Stuff Safe (<https://clockss.org>),
 - Crossref (<https://www.crossref.org>),
 - DOAJ – Directory of Open Access Journals (<https://doaj.org>),
 - DOI (<https://www.doi.org>),
 - OpenAIRE (<https://www.openaire.eu>),
 - SHERPA/RoMEO – Publisher copyright policies & self-archiving (<http://sherpa.ac.uk/romeo/>).
3. Wykazie czasopism naukowych opublikowanym przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego w grudniu 2019 roku (dalej: Wykaz 2019).

W analizowanym zbiorze uwzględniliśmy **2689** czasopisma, które spełniają łącznie następujące warunki:

1. W 2017 roku były czasopismami czynnymi, tj. wydały komplet numerów w roku 2015 i w roku 2016 oraz ukazują się co najmniej od 2015 roku.
2. Wydawały kolejne numery w latach 2018 i 2019 i miały aktywne strony internetowe w czasie aktualizacji danych do raportu.

Raport prezentuje stan danych aktualny na 29 grudnia 2019 roku.

PLAN S

Plan S jest inicjatywą na rzecz otwartego dostępu uruchomioną we wrześniu 2018 roku. Jest wspierany przez cOAlition S, która jest międzynarodowym konsorcjum agencji finansujących badania naukowe, w skład którego wchodzi również Narodowe Centrum Nauki w Polsce. Plan S wymaga, aby od 2021 roku publikacje naukowe będące wynikiem badań finansowanych ze środków publicznych były publikowane wyłącznie w modelu otwartego dostępu.

Otwarty dostęp zakłada, że dostęp do danej publikacji jest bezpłatny oraz bez technicznych ograniczeń (np. konieczności logowania się). W ramach modelu otwartego dostępu do publikacji można wyróżnić dwa główne sposoby udostępniania publikacji. Pierwszym jest tzw. „złota droga otwartego dostępu” (ang. Gold Open Access), w której to czasopismo gwarantuje otwarty dostęp do wszystkich artykułów na stronie czasopisma, a droga ta łączy się najczęściej z opłatami ponoszonymi przez autorów lub przez instytucje ich zatrudniające. Drugim sposobem jest tzw. „zielona droga otwartego dostępu” (ang. Green Open Access) polegająca na deponowaniu, archiwizowaniu w repozytoriach własnych utworów, preprintów (wersja tekstu przed procesem recenzji i ostatecznym opracowaniem redakcyjnym) lub postprintów (ostateczne wersje artykułów po recenzji, ale przez składem przez czasopismo) przez ich autorów.

Podstawą regułą Planu S – uzgodnioną przez cOAlition S z Komisją Europejską oraz Europejską Radą ds. Badań jest konieczność publikowania od 2021 roku wszystkich publikacji naukowych finansowanych ze środków publicznych lub prywatnych dystrybuowanych przez krajowe, regionalne lub międzynarodowe organizacje i agencje badawcze w czasopismach otwartych, na platformach zgodnych z zasadami otwartego dostępu lub też w otwartych repozytoriach bez żadnego embargo czasowego.

Na Plan S składa się dziesięć zasad, jak również ośmiem wytycznych dotyczących ich realizacji oraz trzydzieści wytycznych i wymagań technicznych. Tworzą one ramy, którym będą musiały się niedługo podporządkować zarówno wszystkie czasopisma naukowe jak i platformy, na których będą mogli publikować naukowcy realizujący badania naukowe finansowane przez członków cOAlition S.

Powyższe zasady, wymagania oraz wytyczne dotyczą całych czasopism oraz platform publikujących w trybie otwartego dostępu, a nie pojedynczych artykułów naukowych. Konsekwencją takiego podejścia jest to, że samo opublikowanie artykułu, który jest w otwartym dostępie oraz dostępne są dla niego niezbędne otwarte metadane, nie jest wystarczające do spełnienia wymagań Planu S. Z tego powodu naukowcy muszą zwrócić uwagę, na to czy czasopismo lub platforma jako całość spełnia wymagania Planu S.

cOAlition S dopiero planuje przygotowanie narzędzia pozwalającego na wyszukanie czasopism lub platform spełniających wytyczne Planu S¹. Ma być ono dostępne od 1 listopada 2020 roku i w początkowej fazie ma pozwalać na weryfikację tylko w podstawowym zakresie, tj. będzie można sprawdzić, czy czasopismo lub platforma:

- oferuje drogę do osiągnięcia zgodności, jaką określono w wytycznych dotyczących wdrażania Planu S,
- oferuje opcję licencji CC-BY dla wszystkich naukowców pracujących w ramach polityki Planu S,
- pozwala autorowi na zachowanie autorskich praw majątkowych.

Weryfikacja spełniania wytycznych i wymagań technicznych ma być możliwa w bliżej nieokreślonej przyszłości. Aktualne możliwości i wyzwania związane z weryfikacją zgodności czasopism i platform z Planem S przedstawia zamówiony przez organizację Science Europe raport pt. „Data Needed to Identify Plan S Compliance”².

¹ cOAlition S (2020) An online tool to determine Plan S aligned publishing venues: an invitation to tender, https://www.coalition-s.org/wp-content/uploads/ITT_vf_07022020.pdf, data dostępu: 16 marca 2020 roku.

² Think, Delta (2020): Data needed to identify Plan S Compliance. figshare. Collection. <https://doi.org/10.6084/m9.figshare.c.4847646.v2>, data dostępu: 16 marca 2020 roku.

ZAKRES ANALIZY

W poniższej tabeli zostały zestawione wymagania Planu S wraz ze wskazaniem źródeł, które umożliwiają sprawdzenie, czy dane czasopismo spełnia wskazywane wymagania.

Wstępna analiza, która poprzedziła docelowe zbieranie danych, ujawniła, że przytłaczająca część czasopism nie spełnia ani podstawowych, ani rekomendowanych wymagań Planu S. Można zatem przyjąć, że wymagania, które nie są analizowane w poniższym raporcie są praktycznie niespełnione przez polskie czasopisma naukowe z bardzo nielicznymi wyjątkami.

Kod wytycznych jest zgodny z numeracją zastosowaną przez cOAlition S na jej stronie internetowej: <https://www.coalition-s.org/addendum-to-the-coalition-s-guidance-on-the-implementation-of-plan-s/principles-and-implementation> (data dostępu: 16 marca 2020).

Tabela 1. Zestawienie źródeł danych umożliwiających sprawdzenie spełniania przez czasopismo wymagań Planu S.

Kod wytycznych	Wymaganie	Źródło danych	Komentarz
1.1.1. Podstawowe obowiązkowe warunki nakładane na wszystkie miejsca publikacji.			
1.1.1.a	System zarządzania procesem recenzenckim zgodnie ze standardami obowiązującymi w danej dyscyplinie. Kierowanie się zasadami COPE. Szczegóły procedury wydawniczej muszą być publicznie dostępne na odpowiednich stronach internetowych czasopism.	strona internetowa czasopisma	Weryfikacja czy czasopismo deklaruje, że przestrzega COPE. Może to być opisane szczegółowo lub występować jedynie jako wzmianka o przestrzeganiu.
1.1.1.b	Czasopismo/platforma musi zawierać na swojej stronie internetowej szczegółowy opis polityki redakcyjnej i procesów decyzyjnych.	nieanalizowane	Wymaganie jest na tyle nieprecyzyjne, że nie można go zoperacjonalizować.
1.1.1.b	Każdego roku muszą być publikowane co najmniej podstawowe statystyki, obejmujące w szczególności liczbę zgłoszeń, liczbę wnioskowanych recenzji, liczbę otrzymanych recenzji, wskaźnik akceptacji oraz średni czas między zgłoszeniem a publikacją.	nieanalizowane	Bardzo mała liczba czasopism udostępnia tego typu dane w pełnym zakresie.
1.1.1.c	Czasopismo/platforma musi zaakceptować zachowanie praw autorskich przez autorów lub ich instytucje, bez dodatkowych kosztów.	nieanalizowane	Wymaganie jest na tyle nieprecyzyjne, że nie można go zoperacjonalizować. Ponadto nie zdefiniowano jakie koszty są podstawowymi, a jakie dodatkowymi.
1.1.1.c	Licencje publikacyjne muszą dawać prawo i zachowywać odpowiedzialność autora/instytucji do opublikowania w otwartym dostępie ostatecznie opublikowanej wersji artykułu albo zaakceptowanej wersji maszynopisu.	strona internetowa czasopisma	Spisywane były rodzaje licencji Creative Commons stosowane przez czasopismo: CC-BY, CC-BY-SA, CC-BY-NC, CC-BY-ND, CC-BY-NC-SA, CC-BY-NC-ND.
1.1.1.d	Czasopismo/platforma musi umożliwiać autorom publikowanie z natychmiastowym i stałym otwartym dostępem.	strona internetowa czasopisma	Założono, że publikowanie artykułów w otwartym dostępie w latach 2013–2016 spełnia to wymaganie.

Kod wytycznych	Wymaganie	Źródło danych	Komentarz
1.1.2. Obowiązkowe techniczne warunki nakładane na wszystkie miejsca publikacji.			
1.1.2.a	Stosowanie trwałych identyfikatorów (PID) dla publikacji naukowych (umożliwiający identyfikowanie wersji publikacji na przykład w przypadku zmian), takich jak DOI (preferowane), URN lub Handle.	strona internetowa czasopisma lub repozytorium, w którym czasopismo deponuje artykuły	Weryfikowano, czy nadawane są identyfikatory DOI.
1.1.2.b	Deponowanie treści za pomocą długoterminowej cyfrowej ochrony lub archiwizowania (jak np. CLOCKSS, Portico lub ich odpowiedniki).	CLOCKSS	Weryfikowano, czy czasopismo deponuje artykuły.
1.1.2.c	Wysokiej jakości metadane na poziomie artykułu w standardowym interoperacyjnym i niezastrzeżonym formacie, w oparciu o zasady domeny publicznej określone w ramach licencji CC0. Metadane muszą zawierać pełne i wiarygodne informacje na temat finansowania dostarczone przez agencje finansujące badania skupione w ramach cOAlition S (w tym co najmniej nazwę agencji i numer/identyfikator grantu).	nieanalizowane	Wymaganie jest na tyle nieprecyzyjne, że nie można go zoperacjonalizować. Brak narzędzia, które pozwalałoby sprawdzić pod tym kątem artykuły.
1.1.2.d	Informacje gotowe do czytania maszynowego o statusie otwartego dostępu i licencji osadzone w artykule w standardowym i niezastrzeżonym formacie.	nieanalizowane	Brak narzędzia, które pozwalałoby sprawdzić pod tym kątem artykuły.
1.1.3. Zdecydowanie zalecane dodatkowe kryteria dla wszystkich miejsc publikacji.			
1.1.3.a	Wsparcie dla stosowania trwałych identyfikatorów autorów (np. ORCID), agencji finansujących badania, programów finansowania i grantów, instytucji i innych odpowiednich podmiotów.	Strona internetowa czasopisma	Weryfikowano stosowanie identyfikatora ORCID; sprawdzane na stronie artykułu, w pliku pdf, we wskazówkach dla autorów; w zaleceniach redakcji.

Kod wytycznych	Wymaganie	Źródło danych	Komentarz
1.1.3.b	Rejestracja polityki samozarchiwizowania miejsca publikacji w katalogu SHERPA/RoMEO.	SHERPA/RoMEO	Weryfikowano, czy czasopismo występuje w katalogu.
1.1.3.c	Dostępność pobierania pełnego tekstu wszystkich publikacji (w tym materiałów dodatkowych i danych uzupełniających) w standardowym formacie do czytania maszynowego, takim jak JATS XML.	nieanalizowane	Nie wykrył się jeszcze szeroko uznany format metadanych.
1.1.3.d	Bezpośrednie deponowanie publikacji (w standardowym formacie do czytania maszynowego, takim jak JATS XML i obejmującym pełne metadane, jak zostały opisane powyżej) przez wydawcę do wskazanych przez autora lub scentralizowanych otwartych repozytoriów, które spełniają kryteria Planu S.	nieanalizowane	Niemożliwe do wykonania bez wcześniejszego rozwiązania problemu dotyczącego wymagania 1.1.3.c.
1.1.3.e	Zgodność metadanych z OpenAIRE.	OpenAIRE	Weryfikowano, czy czasopismo występuje w katalogu dostawców treści.
1.1.3.f	Linkowanie do danych, kodu i innych zewnętrznych materiałów, które leżą u podstaw publikacji i są dostępne w zewnętrznych repozytoriach.	nieanalizowane	Wymaganie jest na tyle nieprecyzyjne, że nie można go zoperacjonalizować. Nie określono, czy link musi być w treści artykułu, czy wystarczy aby był umieszczony na stronie czasopisma?
1.1.3.g	Udostępnianie otwartych danych o cytowaniach zgodnie ze standardami the Initiative for Open Citations (I4OC).	Crossref	Weryfikowano, czy czasopismo występuje na liście Reference distribution.

1.2. Szczególne warunki odnoszące się do otwartych czasopism i otwartych platform wydawniczych.

1.2.a	Czasopismo/platforma musi być zarejestrowana w Directory of Open Access Journals (DOAJ) lub być w trakcie rejestrowania.	DOAJ	Weryfikowano, czy czasopismo występuje w katalogu.
-------	--	------	--

Kod wytycznych	Wymaganie	Źródło danych	Komentarz
1.2.b	Otwarte czasopisma nie mogą posiadać – w celu uniknięcia pobierania opłat za publikacje – siostrzanej (lustrzanej) wersji czasopisma opartego na modelu subskrypcyjnym, których składy redakcji pokrywają się w istotnym stopniu. Takie czasopisma będą de facto uznawane za czasopisma „hybrydowe”.	Strona internetowa czasopisma	Żadne z analizowanych czasopism nie posiadało siostrzanej wersji.
1.2.c	Przejrzysta kalkulacja kosztów i cen: informacje na temat kosztów publikacji i wszelkich innych czynników wpływających na wysokość opłat za publikację muszą być publicznie dostępne na stronie internetowej czasopisma/platformy wydawniczej.	Strona internetowa czasopisma	Żadne z analizowanych czasopism nie podawało tego typu informacji.
1.2.d	Czasopismo/platforma musi zawierać zwolnienia z opłat za publikacje dla autorów z krajów o niskich dochodach oraz zniżki dla autorów z krajów o średnich dochodach, a także zwolnienia i zniżki dla innych autorów, jeśli to wynika z uzasadnionych potrzeb. Polityka zwolnień musi być jasno opisana na stronie internetowej czasopisma/platformie i muszą być przedstawione statystyki dotyczące zwolnień, o które wnioskowano i które przyznano.	Strona internetowa czasopisma	Żadne z analizowanych czasopism nie podawało tego typu informacji.

Weryfikacja spełnienia wymagania 1.1.2.b, tj. deponowanie treści za pomocą długoterminowej cyfrowej ochrony lub archiwizowania nie jest możliwa w pełnym zakresie. COALition S nie zdefiniowała wymagań, które musi spełniać archiwum przechowujące długoterminowo dokumenty. Bez takiej definicji lub odwołania się do któregoś ze standardów, np. ISO 16363:2012, nie można stwierdzić, czy wybrany przez czasopismo sposób deponowania spełnia to wymaganie.

Weryfikacja spełnienia wymagania 1.1.3.e, tj. zgodność metadanych z OpenAIRE, nie jest możliwa w pełnym zakresie. Wymaganie dotyczy zgodności, której nie można zweryfikować dla danego czasopisma. Metadane czasopisma mogą być zgodne z OpenAIRE, ale tak długo jak czasopismo nie występuje w rejestrze dostawców treści OpenAIRE nie ma możliwości weryfikacji niniejszego wymagania.

CZASOPISMA SPEŁNIAJĄCE WYMAGANIE 1.1.1.A

System zarządzania procesem recenzenckim zgodnie ze standardami obowiązującymi w danej dyscyplinie. Kierowanie się zasadami COPE. Szczegóły procedury wydawniczej muszą być publicznie dostępne na odpowiednich stronach internetowych czasopism.

Poniższa tabela pokazuje liczbę czasopism deklarujących spełnianie standardów COPE w 2019 roku.

Tabela 2. Deklarowanie przez czasopisma (N = 2689) w 2019 roku spełnianie standardów COPE.

Punkty według Wykazu 2019	Liczba czasopism deklarujących spełnianie standardów COPE	Liczba czasopism niedeklarujących spełnianie standardów COPE
Brak punktów	404	1096
20	483	311
40	116	122
70	62	62
100	6	20
140	2	5
Ogółem	1073	1616

Poniższa tabela pokazuje, liczbę czasopism naukowych publikuje procedurę recenzowania na swojej stronie internetowej w 2019 roku.

Tabela 3. Publikowanie przez czasopisma (N = 2689) w 2019 roku procedury recenzowania na stronie internetowej czasopisma.

Punkty według Wykazu 2019	Liczba czasopism publikujących na swojej stronie procedurę recenzowania	Liczba czasopism niepublikujących na swojej stronie procedurę recenzowania
Brak punktów	952	548
20	648	146
40	173	65
70	89	35
100	17	9
140	2	5
Ogółem	1881	808

CZASOPISMA SPEŁNIAJĄCE WYMAGANIE 1.1.1.C

Licencje publikacyjne muszą dawać prawo i zachowywać odpowiedzialność autora/instytucji do opublikowania w otwartym dostępie ostatecznie opublikowanej wersji artykułu albo zaakceptowanej wersji maszynopisu.

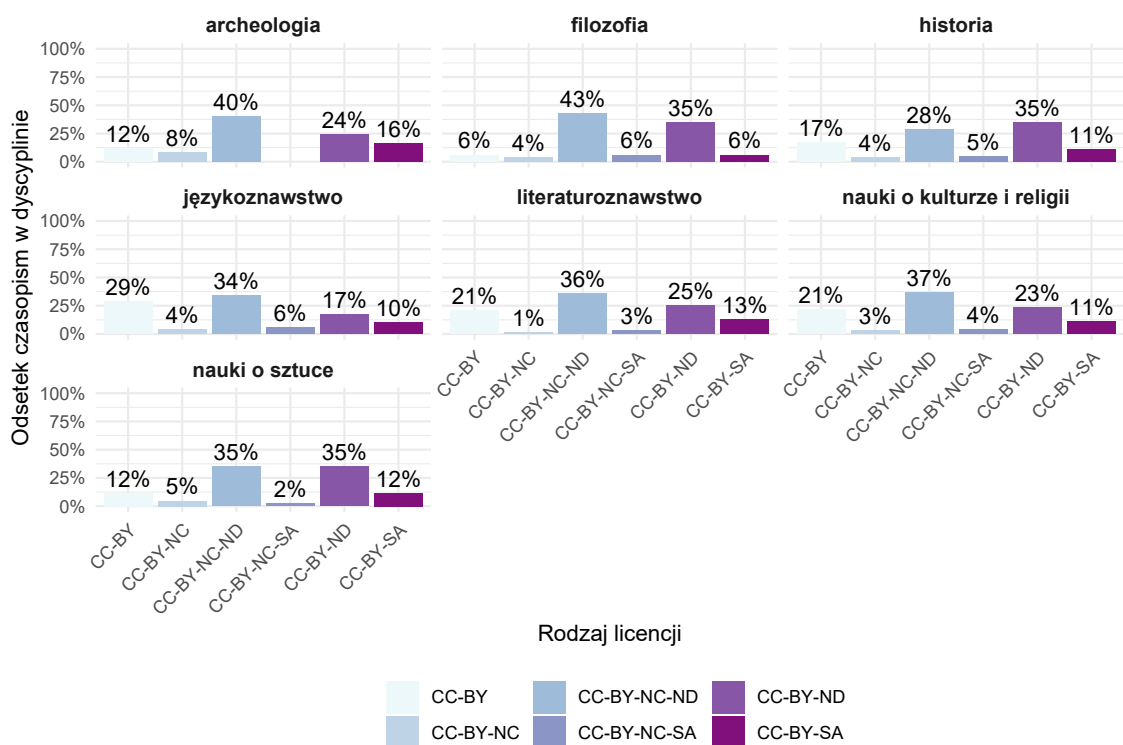
Poniższa tabela pokazuje, liczbę czasopism naukowych stosujących licencje Creative Commons.

Brak licencji CC	czasopismo nie stosuje licencji Creative Commons
CC-BY	Creative Commons Uznanie autorstwa
CC-BY-SA	Creative Commons Uznanie autorstwa–Na tych samych warunkach
CC-BY-NC	Creative Commons Uznanie autorstwa–Użycie niekomercyjne
CC-BY-ND	Creative Commons Uznanie autorstwa–Bez utworów zależnych
CC-BY-NC-SA	Creative Commons Uznanie autorstwa–Użycie niekomercyjne–Na tych samych warunkach
CC-BY-NC-ND	Creative Commons Uznanie autorstwa–Użycie niekomercyjne–Bez utworów zależnych

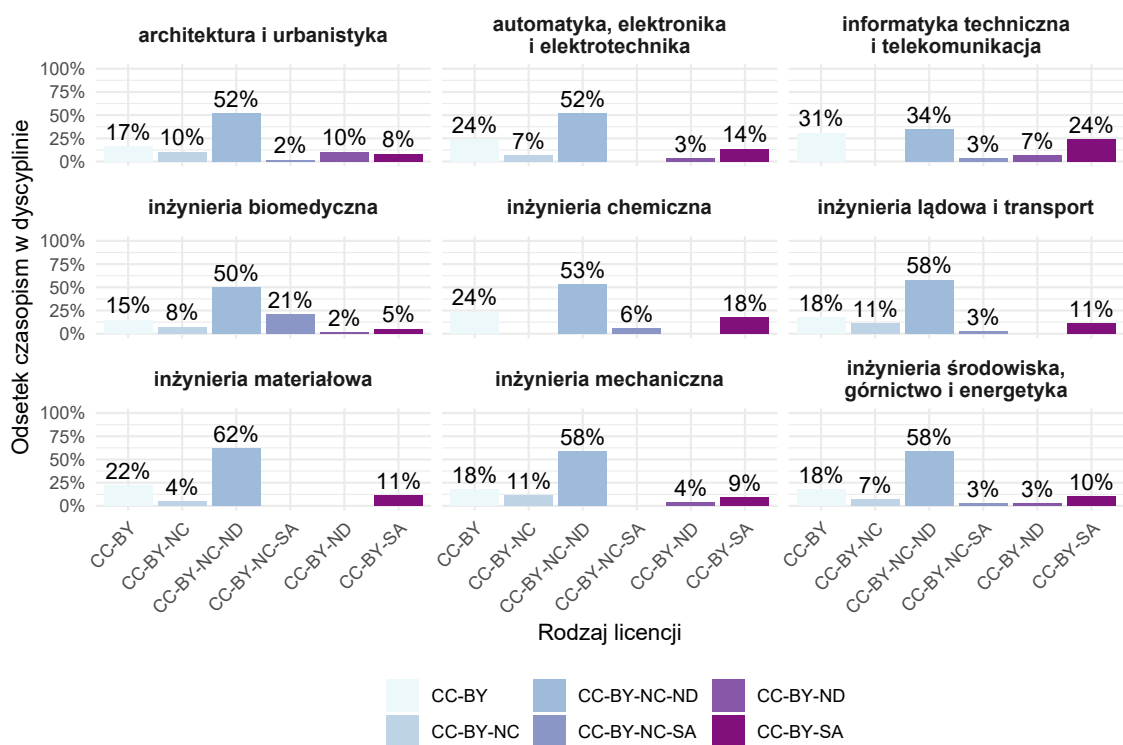
Wszystkie wersje danej licencji zostały zgrupowane niezależnie od wersji. Dla przykładu licencje CC-BY 3.0 i CC-BY 4.0 zostały zgrupowane do licencji CC-BY.

Tabela 4. Stosowanie licencji Creative Commons przez polskie czasopisma naukowe (N = 2689).

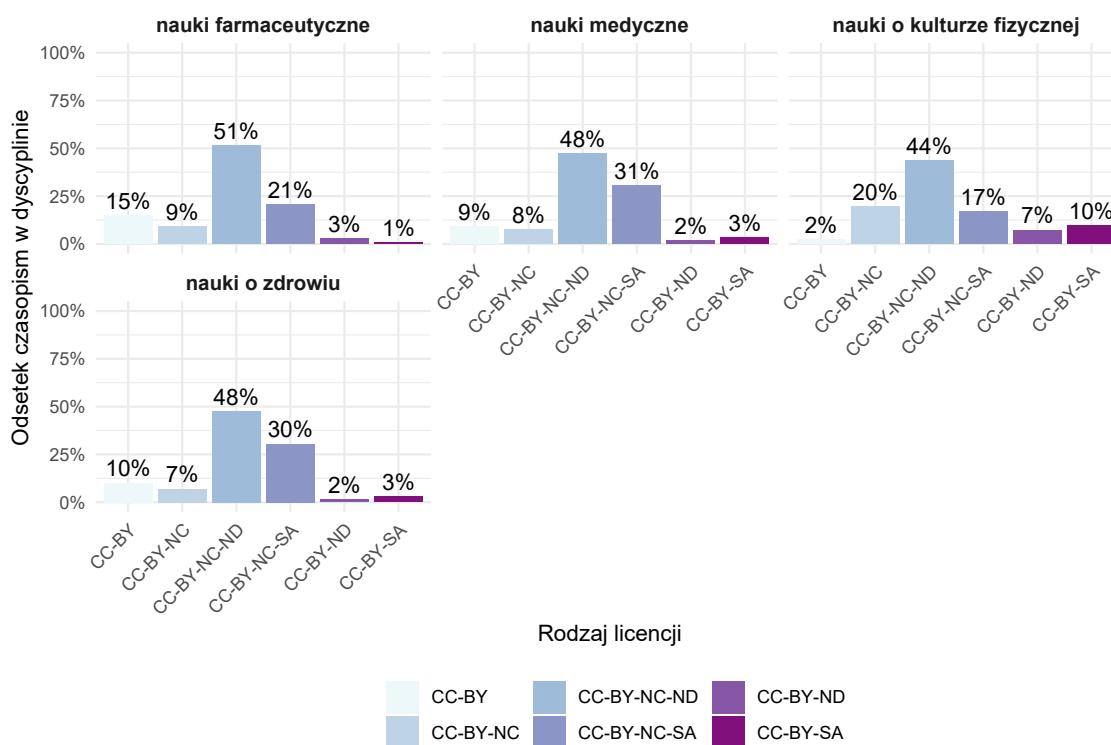
Punkty według Wykazu 2019	Brak licencji CC	CC-BY	CC-BY-SA	CC-BY-NC	CC-BY-ND	CC-BY-NC-SA	CC-BY-NC-ND
Brak punktów	1084	105	69	23	44	22	153
20	326	91	45	30	69	40	193
40	92	22	7	11	20	15	71
70	62	18	4	3	14	5	18
100	9	2	0	1	3	3	8
140	4	0	0	0	3	0	0
Ogółem	1577	238	125	68	153	85	443

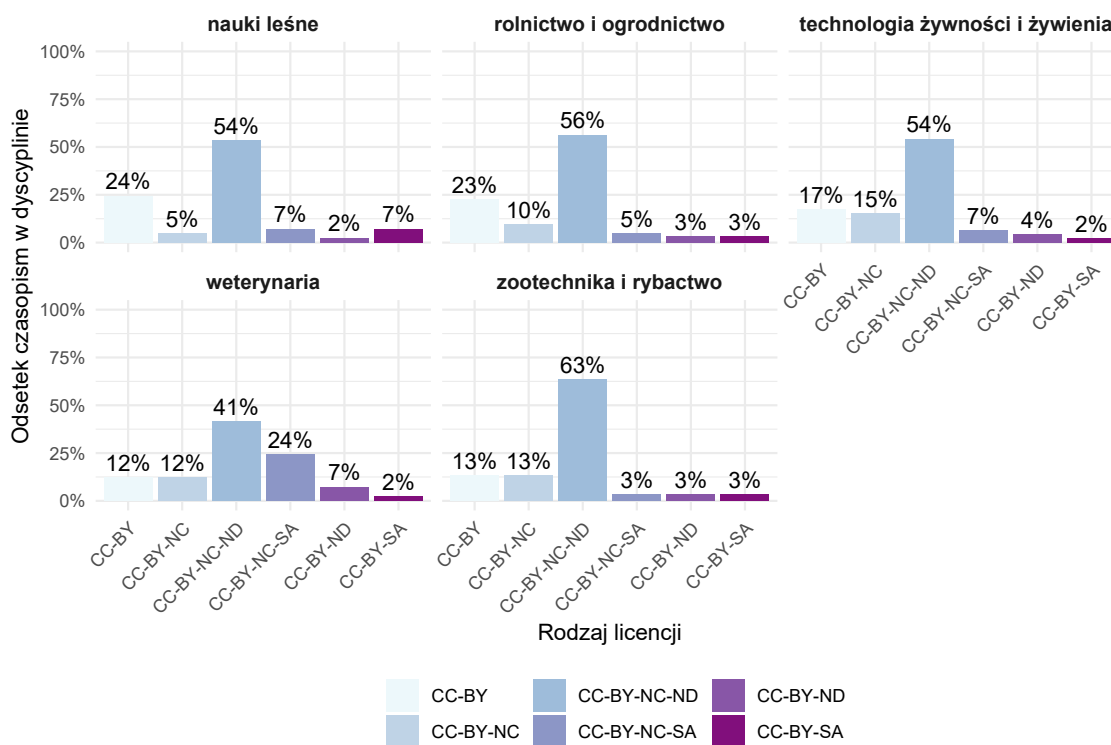
Rysunek 1. Czasopisma z Wykazu 2019 stosujące licencje Creative Commons według dyscyplin w dziedzinie nauk humanistycznych.

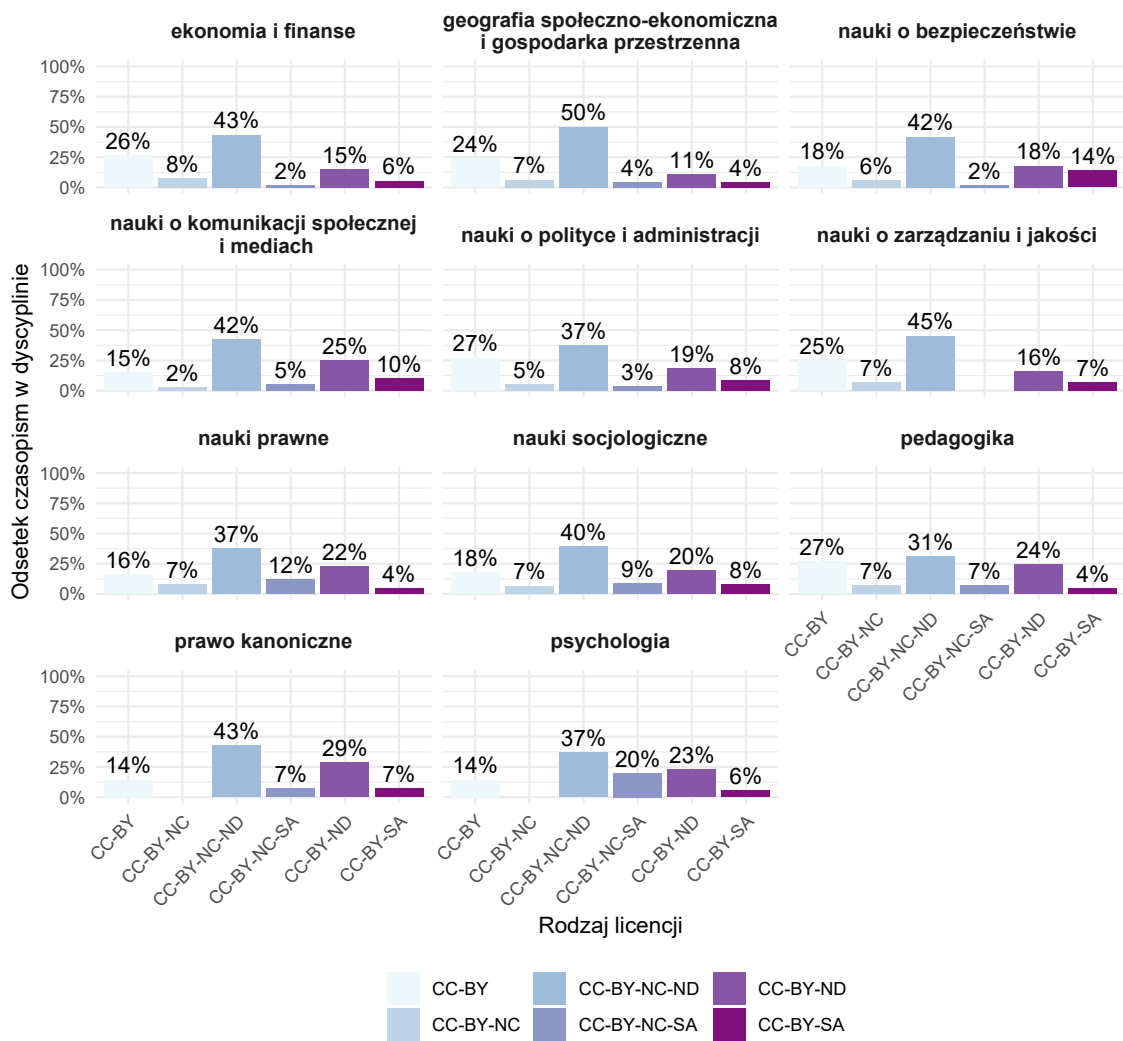
Rysunek 2. Czasopisma z Wykazu 2019 stosujące licencje Creative Commons według dyscyplin w dziedzinie nauk techniczno-inżynierskich.

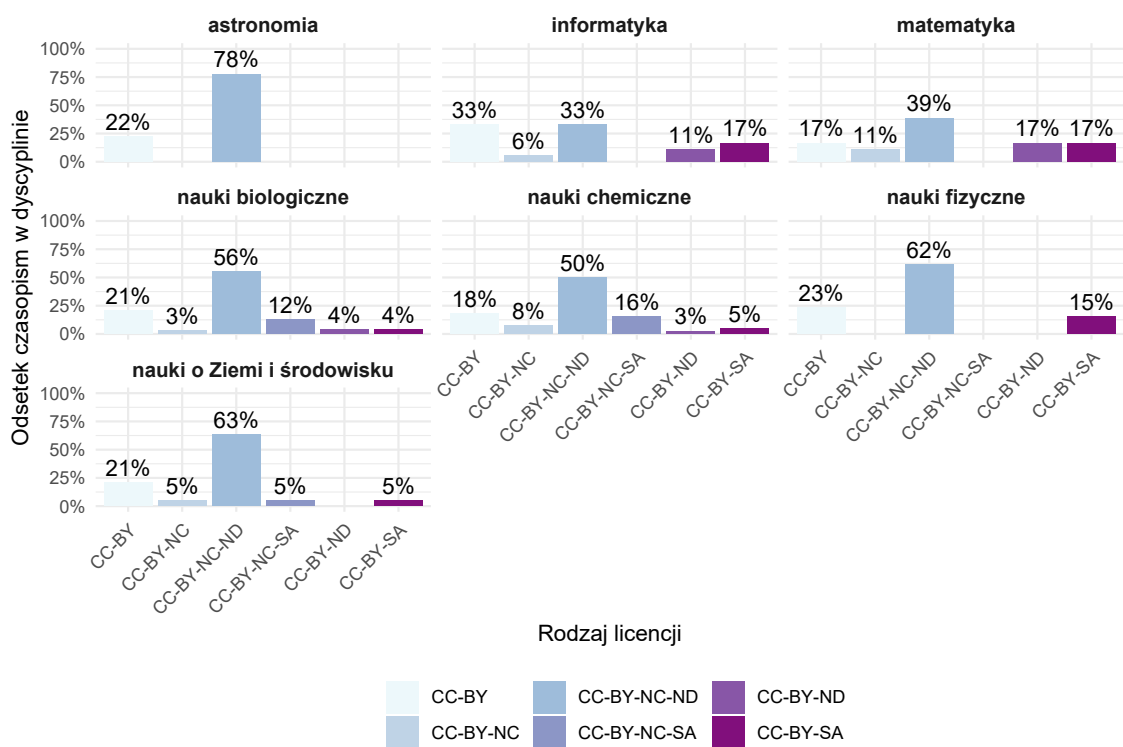
Rysunek 3. Czasopisma z Wykazu 2019 stosujące licencje Creative Commons według dyscyplin w dziedzinie nauk medycznych i o zdrowiu.

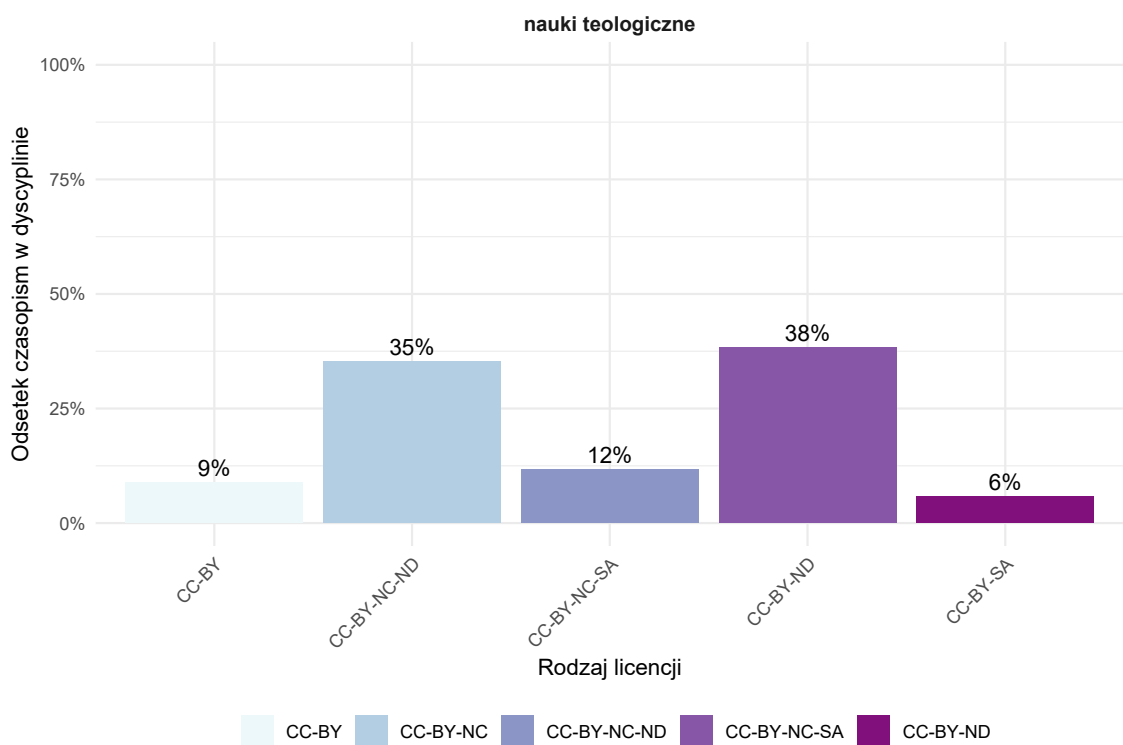
Rysunek 4. Czasopisma z Wykazu 2019 stosujące licencje Creative Commons według dyscyplin w dziedzinie nauk rolniczych.

Rysunek 5. Czasopisma z Wykazu 2019 stosujące licencje Creative Commons według dyscyplin w dziedzinie nauk społecznych.

Rysunek 6. Czasopisma z Wykazu 2019 stosujące licencje Creative Commons według dyscyplin w dziedzinie nauk ścisłych i przyrodniczych.

Rysunek 7. Czasopisma z Wykazu 2019 stosujące licencje Creative Commons według dyscyplin w dziedzinie nauk teologicznych.

CZASOPISMA SPEŁNIAJĄCE WYMAGANIE 1.1.1.D

Czasopismo/platforma musi umożliwiać autorom publikowanie z natychmiastowym i stałym otwartym dostępem.

Tabela 5. Polskie czasopisma naukowe (N = 2689) według otwartego albo zamkniętego modelu.

Punkty według Wykazu 2019	Liczba czasopism otwartych	Liczba czasopism zamkniętych
Brak punktów	1151	349
20	729	65
40	213	25
70	98	26
100	22	4
140	4	3
Ogółem	2217	472

Poniższa tabela przedstawia odsetek czasopism wydanych w modelu otwartym w podziale na dyscypliny.

Tabela 6. Czasopisma wydane w modelu otwartym w podziale na dyscypliny według Wykazu 2019.

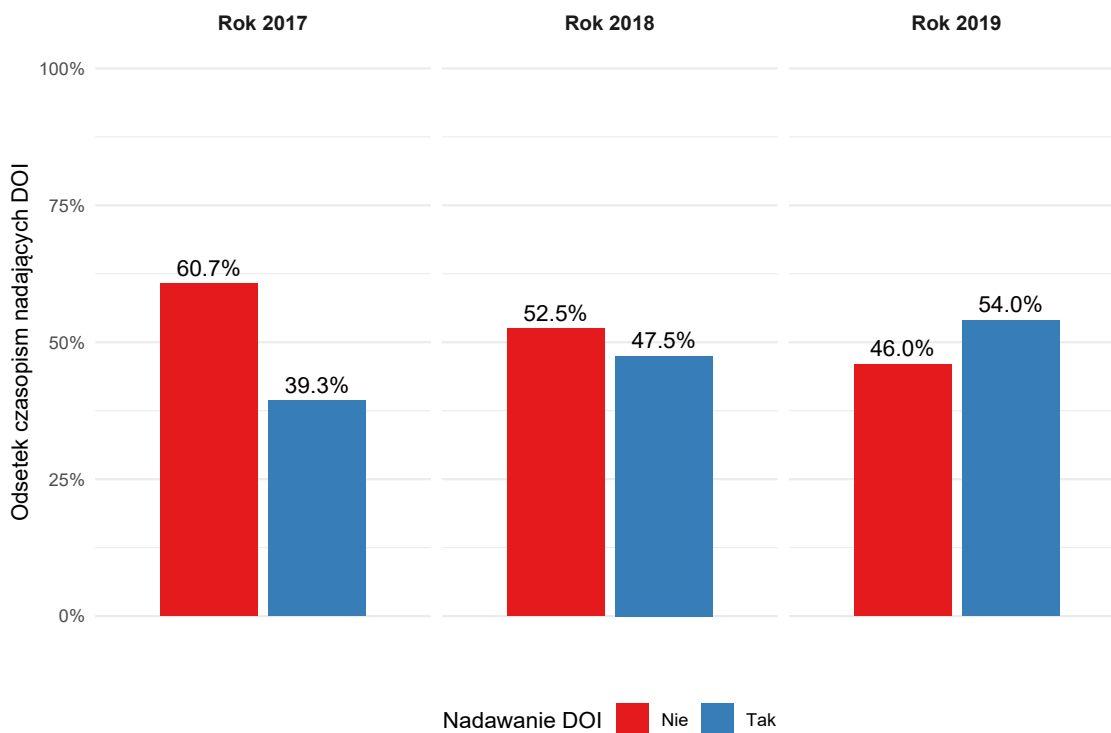
Dziedzina nauki	Dyscyplina naukowa	Liczba czasopism	Liczba czasopism otwartych	% czasopism otwartych
Dziedzina nauk humanistycznych	archeologia	48	41	85%
	filozofia	91	79	87%
	historia	161	142	88%
	językoznawstwo	123	113	92%
	literaturoznawstwo	171	160	94%
	nauki o kulturze i religii	170	157	92%
	nauki o sztuce	92	76	83%

Dziedzina nauki	Dyscyplina naukowa	Liczba czasopism	Liczba czasopism otwartych	% czasopism otwartych
Dziedzina nauk inżynieryjno-technicznych	architektura i urbanistyka	85	80	94%
	automatyka, elektronika i elektrotechnika	41	40	98%
	informatyka techniczna i telekomunikacja	42	37	88%
	inżynieria biomedyczna	197	180	91%
	inżynieria chemiczna	33	29	88%
	inżynieria lądowa i transport	113	109	96%
	inżynieria materiałowa	80	72	90%
	inżynieria mechaniczna	85	76	89%
	inżynieria środowiska, górnictwo i energetyka	140	131	94%
Dziedzina nauk medycznych i nauk o zdrowiu	nauki farmaceutyczne	154	147	95%
	nauki medyczne	175	158	90%
	nauki o kulturze fizycznej	57	52	91%
	nauki o zdrowiu	178	164	92%
Dziedzina nauk rolniczych	nauki leśne	66	60	91%
	rolnictwo i ogrodnictwo	95	90	95%
	technologia żywności i żywienia	64	61	95%
	weterynaria	60	52	87%
	zootechnika i rybactwo	48	43	90%
Dziedzina nauk społecznych	ekonomia i finanse	83	79	95%
	geografia społeczno-ekonomiczna i gospodarka przestrzenna	72	69	96%
	nauki o bezpieczeństwie	69	67	97%
	nauki o komunikacji społecznej i mediach	70	66	94%
	nauki o polityce i administracji	103	90	87%
	nauki o zarządzaniu i jakości	113	107	95%
	nauki prawne	137	109	80%
	nauki socjologiczne	125	118	94%
	pedagogika	77	75	97%
	prawo kanoniczne	45	41	91%
	psychologia	52	52	100%
Dziedzina nauk ścisłych i przyrodniczych	astronomia	13	13	100%
	informatyka	29	27	93%
	matematyka	41	26	63%
	nauki biologiczne	112	100	89%
	nauki chemiczne	67	57	85%
	nauki fizyczne	25	20	80%
Dziedzina nauk teologicznych	nauki o Ziemi i środowisku	60	58	97%
	nauki teologiczne	58	53	91%

CZASOPISMA SPEŁNIAJĄCE WYMAGANIE 1.1.2.A

Stosowanie trwałych identyfikatorów (PID) dla publikacji naukowych (umożliwiający identyfikowanie wersji publikacji na przykład w przypadku zmian), takich jak DOI (preferowane), URN lub Handle.

Poniższy rysunek pokazuje odsetek polskich czasopism naukowych nadających identyfikator DOI artykułom w latach 2017–2019.

Rysunek 8. Nadawanie przez czasopisma (N = 2689) identyfikatora DOI.

Poniższa tabela pokazuje liczbę czasopism z Wykazu 2019 nadających i nienadających identyfikator DOI w podziale na punkty.

Tabela 7. Czasopisma z Wykazu 2019 nadające i nienadające identyfikator DOI.

Punkty według Wykazu 2019	Liczba czasopism nadających DOI	Liczba czasopism nienadających DOI
Brak punktów	529	971
20	597	197
40	191	47
70	108	16
100	23	3
140	5	2
Ogółem	1453	1236

CZASOPISMA SPEŁNIAJĄCE WYMAGANIE 1.1.2.B

Deponowanie treści za pomocą długoterminowej cyfrowej ochrony lub archiwizowania (jak np. CLOCKSS, Portico lub ich odpowiedniki).

Poniższa tabela pokazuje liczbę czasopism z Wykazu 2019 deponujących treści za pomocą narzędzia CLOCKSS.

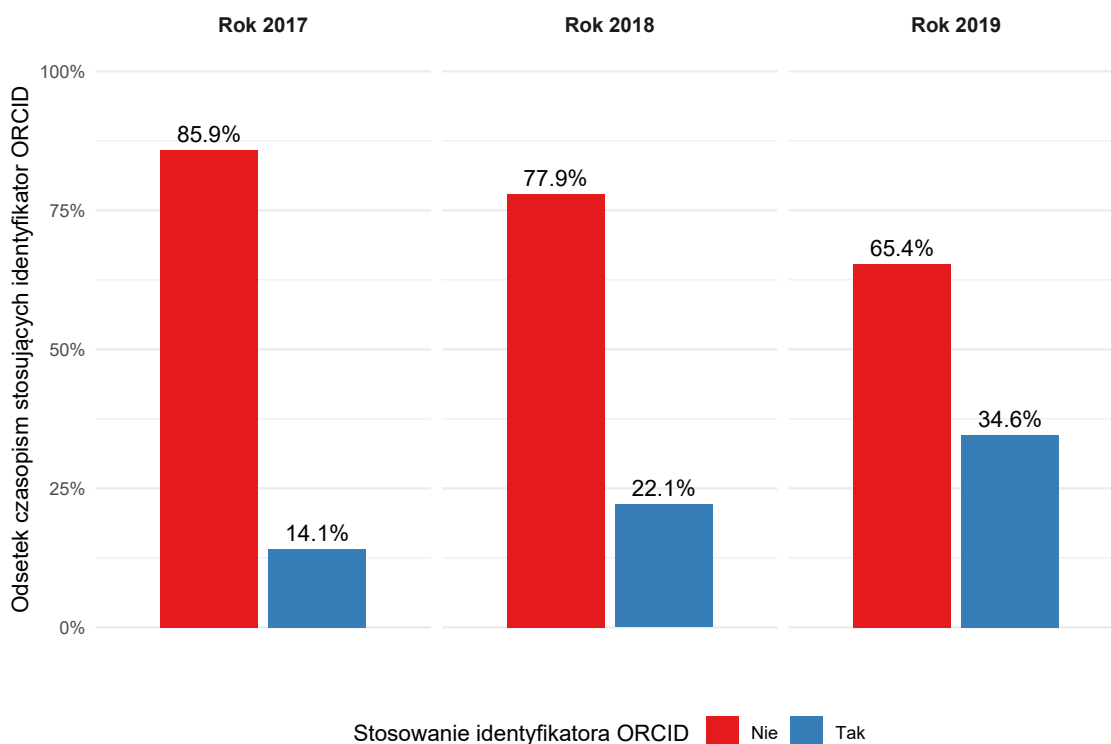
Tabela 8. Deponowanie treści za pomocą CLOCKSS (N = 2689) identyfikatora DOI.

Punkty według Wykazu 2019	Liczba czasopism używających CLOCKSS	Liczba czasopism nieużywających CLOCKSS
Brak punktów	0	1500
20	11	783
40	12	226
70	11	113
100	3	23
140	3	4
Ogółem	40	2649

CZASOPISMA SPEŁNIAJĄCE WYMAGANIE 1.1.3.A

Wsparcie dla stosowania trwałych identyfikatorów autorów (np. ORCID), agencji finansujących badania, programów finansowania i grantów, instytucji i innych odpowiednich podmiotów.

Poniższy rysunek pokazuje odsetek polskich czasopism naukowych umożliwiających umieszczenie identyfikatora ORCID autora w artykułach w latach 2017–2019.

Rysunek 9. Stosowanie przez czasopisma (N = 2689) identyfikatora ORCID.

Poniższa tabela pokazuje czasopisma stosujące ORCID w podziale na punktację z Wykazu 2019.

Tabela 9. Czasopisma z Wykazu 2019 stosujące identyfikator ORCID.

Punkty według Wykazu 2019	Liczba czasopism stosujących ORCID	Liczba czasopism niestosujących ORCID
Brak punktów	331	1169
20	432	362
40	101	137
70	58	66
100	7	19
140	2	5
Ogółem	931	1758

CZASOPISMA SPEŁNIAJĄCE WYMAGANIE 1.1.3.B

Rejestracja polityki samozarchiwizowania miejsca publikacji w katalogu SHERPA/RoMEO.

Poniższa tabela pokazuje liczbę czasopism z Wykazu 2019 zarejestrowanych i niezarejestrowanych w katalogu SHERPA/RoMEO.

Tabela 10. Rejestracja czasopism (N = 2689) w katalogu SHERPA/RoMEO.

Punkty według Wykazu 2019	Liczba zarejestrowanych w SHERPA/RoMEO	Liczba niezarejestrowanych w SHERPA/RoMEO
Brak punktów	47	1453
20	128	666
40	67	171
70	43	81
100	16	10
140	4	3
Ogółem	305	2384

CZASOPISMA SPEŁNIAJĄCE WYMAGANIE 1.1.3.E

Zgodność metadanych z OpenAIRE.

Poniższa tabela pokazuje liczbę czasopism z Wykazu 2019 posiadających standard metadanych zgodny z OpenAIRE.

Tabela 11. Zgodność metadanych czasopism (N = 2689) z OpenAIRE.

Punkty według Wykazu 2019	Czasopisma nieposiadające metadanych zgodnych z OpenAIRE	Czasopisma posiadające metadanych zgodnych z OpenAIRE
Brak punktów	1465	35
20	689	105
40	191	47
70	99	25
100	18	8
140	5	2
Ogółem	2467	222

CZASOPISMA SPEŁNIAJĄCE WYMAGANIE 1.1.3.G

Udostępnianie otwartych danych o cytowaniach zgodnie ze standardami the Initiative for Open Citations (I4OC).

Poniższa tabela zestawia czasopisma udostępniające otwarte dane o cytowaniach zgodnie ze standardami I4OC. Dane pochodzą z Crossrefu. Według tego źródła 350 polskich czasopism udostępnia w ten sposób dane, z czego 151 znajduje się w naszej próbie 2689 czasopism.

Zgodnie z Crossrefem³ zostały wyróżnione trzy modele udostępniania danych o cytowaniach:

- **Zamknięty** – dane są używane tylko przez Crossref i nie są rozpowszechniane przez żaden publiczny interfejs.
- **Ograniczony** – organizacje, które podpisały usługę „Meatdata ‘Plus’” mogą mieć dostęp do danych o cytowaniach.
- **Otwarty** – wszyscy mają dostęp do danych poprzez API.

Tabela 12. Udostępnianie otwartych danych o cytowaniach (N = 2689).

Punkty według Wykazu 2019	Nie udostępnia danych o cytowaniach	Udostępnia dane w modelu zamkniętym	Udostępnia dane w modelu ograniczonym	Udostępnia dane w modelu otwartym
Brak punktów	1425	2	3	70
20	750	1	1	42
40	222	0	0	16
70	108	0	1	15
100	26	0	0	0
140	7	0	0	0
Ogółem	2538	3	5	143

³ <https://www.crossref.org/reference-distribution>, data dostępu: 17 marca 2020 roku.

CZASOPISMA SPEŁNIAJĄCE WYMAGANIE 1.2.A

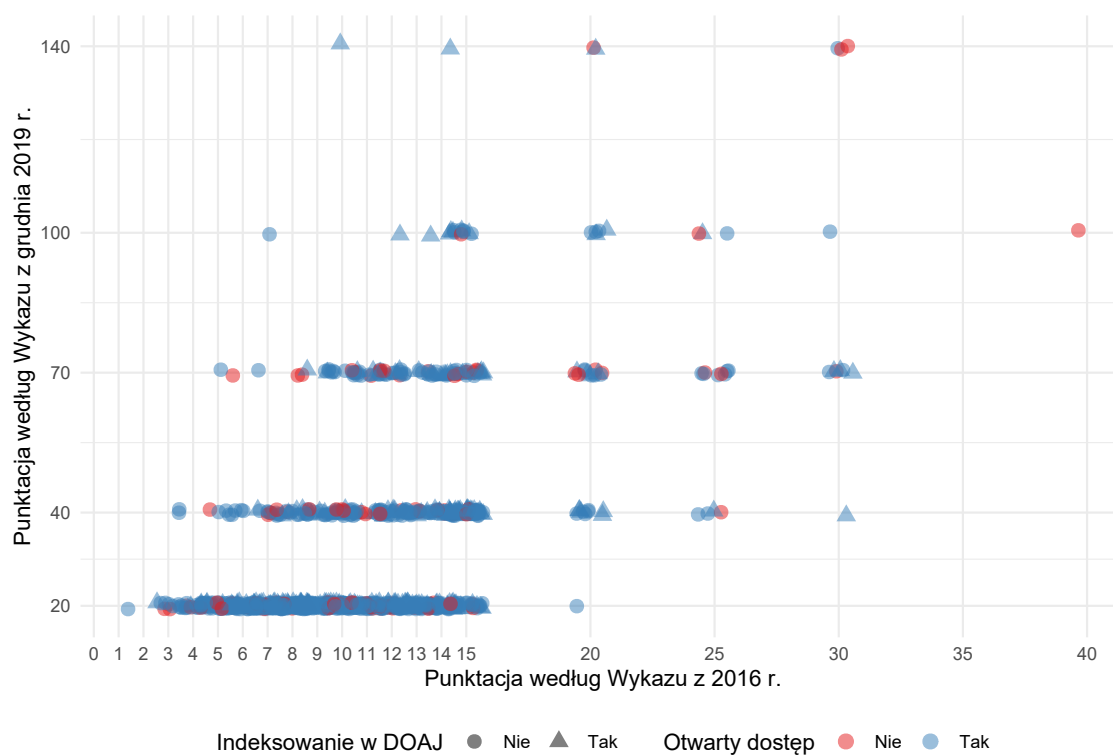
Czasopismo/platforma musi być zarejestrowana w Directory of Open Access Journals (DOAJ) lub być w trakcie rejestrowania.

Poniższa tabela pokazuje liczbę czasopism z Wykazu 2019 zarejestrowanych i niezarejestrowanych w Directory of Open Access Journals. W katalogu DOAJ jest ponad 600 czasopism, które są klasyfikowane jako polskie czasopisma (country publisher = Poland). Jednakże do tej grupy należą również takie czasopisma jak „Irish Journal of Agricultural and Food Research”, które są wydawane przez DeGruyter, przez co automatycznie zostały zaklasyfikowane przez DOAJ jako polskie.

Tabela 13. Rejestracja czasopism (N = 2689) w Directory of Open Access Journals.

Punkty według Wykazu 2019	Liczba zarejestrowanych czasopism w Directory of Open Access Journals	Liczba niezarejestrowanych czasopism w Directory of Open Access Journals
Brak punktów	85	1415
20	204	590
40	81	157
70	38	86
100	10	16
140	3	4
Ogółem	421	2268

Poniższy rysunek prezentuje 1113 aktywnych czasopism naukowych uwzględnionych w analizie, które są ujęte w Wykazie 2016 i w Wykazie 2019, według indeksowania czasopisma w bazie DOAJ.

Rysunek 10. *Otwarte i zamknięte czasopisma naukowe (N = 2689) według indeksowania w DOAJ.*